

Brüssel, 23. juuli 2020
REV1 – asendab 21. märtsi
2018. aasta teate

TEADE SIDUSRÜHMADELE

ÜHENDKUNINGRIIGI VÄLJAASTUMINE NING ELi ÕIGUSNORMID EBASEADUSLIKU RAIE JA SELLEGA SEOTUD KAUBANDUSE VASTASE VÕITLUSE VALDKONNAS

Alates 1. veebruarist 2020 on Ühendkuningriik Euroopa Liidust välja astunud ja temast on saanud kolmas riik¹. Väljaastumislepinguga² on ette nähtud üleminekuperiood, mis lõpeb 31. detsembril 2020. Kuni selle kuupäevani kohaldatakse ELi õigust täies ulatuses Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis³.

Üleminekuperioodi jooksul peavad EL ja Ühendkuningriik läbirääkimisi uue partnerluslepingu üle, millega nähakse eeskätt ette vabakaubanduspiirkond. Ei ole aga kindel, kas uus partnerlusleping sõlmitakse ja jõustub üleminekuperioodi lõpus. Igal juhul hakkavad uuel lepingul põhineva suhte korral turulepääsu tingimused olema väga erinevad sellest, kuidas Ühendkuningriik osaleb siseturul,⁴ ELi tolliliidus ning käibemaksu- ja aktsiisivaldkonnas.

Seetõttu tuletatakse kõigile huvitatud isikutele ja eeskätt ettevõtjatele meelde, milline on õiguslik olukord pärast üleminekuperioodi lõppu (osa A allpool). Lisaks selgitatakse käesolevas teates väljaastumislepingu teatavaid asjakohaseid väljaastumisega seotud sätteid (osa B allpool) ning õigusnorme, mida kohaldatakse Põhja-Iirimaal pärast üleminekuperioodi lõppu (osa C allpool).

¹ Kolmas riik on riik, mis ei ole ELi liige.

² Suurbritannia ja Põhja-Iiri Ühendkuningriigi Euroopa Liidust ja Euroopa Aatomienergiaühendusest väljaastumise leping, ELT L 29, 31.1.2020, lk 7 (edaspidi „väljaastumisleping“).

³ Võttes arvesse teatavaid väljaastumislepingu artiklis 127 sätestatud erandeid, mis ei ole käesoleva teate kontekstis asjakohased.

⁴ Eelkõige ei ole vabakaubanduslepinguga ette nähtud (kaupade ja teenuste valdkonnas) selliseid siseturu põhimõtteid nagu vastastikune tunnustamine, päritoluriigi põhimõte ja ühtlustamine. Samuti ei kõrvalda vabakaubandusleping tolliformaalsusi ja -kontrolle, sealhulgas neid, mis puudutavad kaupade päritolu ja nende valmistamiseks kasutatud sisendeid, ega impordi- ja ekspordikeeldusid ja -piiranguid.

Soovitused sidusrühmadele Selles teates kirjeldatud tagajärgedega tegelemiseks soovitatakse kõigil ettevõtjatel, kes impordivad Ühendkuningriigist puitu ja puittooteid, tagada, et nad järgivad keeldu lasta turule ebaseaduslikult ülestöötatud puitu ja sellest saadud puittooteid ning täidavad määruse (EL) nr 995/2010 artiklites 4 ja 6 sätestatud nõuetekohase hoolsuse nõudeid.

NB!

Selles teates ei käsitleta

- ELi taimetervise eeskirju,
- ELi eeskirju ohustatud liikide kohta,
- ELi tollieeskirju.

Nende küsimuste kohta koostatakse või on juba avaldatud eraldi teated⁵.

Lisaks juhitakse tähelepanu üldisemale teatele keeldude ja piirangute, sealhulgas impordi-/ekspordilitsentside kohta.

A. ÕIGUSLIK OLUKORD PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU

Pärast üleminekuperioodi lõppu ei kohaldata Ühendkuningriigi⁶ suhtes enam Euroopa Parlamendi ja nõukogu 20. oktoobri 2010. aasta määrust (EL) nr 995/2010, milles sätestatakse puitu ja puittooteid turule laskvate ettevõtjate kohustused,⁷ nõukogu määruse (EÜ) nr 2173/2005 (millega luuakse metsaõigusnormide täitmise järelevalve (FLEGT-määrus))⁸ kohast litsentsimissüsteemi ega ühtegi seonduvat metsaõigusnormide täitmise järelevalve, metsahalduse ja puidukaubanduse (FLEGT) alast vabatahtlikku partnerluslepingut, mille Euroopa Liit on sõlminud kolmanda riigiga⁹. Sellel on eelkõige järgmised tagajärjed.

⁵ https://ec.europa.eu/info/european-union-and-united-kingdom-forging-new-partnership/future-partnership/getting-ready-end-transition-period_et

⁶ Määruste (EL) nr 995/2010 ja (EÜ) nr 2173/2005 kohaldamise kohta Põhja-Iirimaa suhtes vt käesoleva teate osa C.

⁷ ELT L 295, 12.11.2010, lk 23.

⁸ Nõukogu 20. detsembri 2005. aasta määrus (EÜ) nr 2173/2005 FLEGT-litsentsimissüsteemi kehtestamise kohta puidu impordi suhtes Euroopa Ühendusse (ELT L 347, 30.12.2005, lk 1).

⁹ Lisaks Indoneesiale, mis on seni ainus FLEGT-litsentse väljastav riik, on EL sõlminud vabatahtlikud partnerluslepingud Ghana, Kongo Vabariigi, Kameruni, Indoneesia, Kesk-Aafrika Vabariigi, Libeeria ja Vietnamiga.

1. ELI TURULE LASTUD PUIDU JA PUITTOODETEGA SEOTUD NÕUETEKOHANE HOOLSUS

Määruse (EL) nr 995/2010 artiklite 4 ja 6 kohaselt ei tohi ettevõtjad lasta ELi turule ebaseaduslikult ülestöötatud puitu ega sellest saadud puittooteid ning nad peavad rakendama nõuetekohast hoolsust puidu ja puittoodete suhtes, mida nad soovivad turule lasta. Ettevõtjatel on kohustus rakendada nõuetekohast hoolsust määruse (EL) nr 995/2010 artiklis 6 kirjeldatud nõuetekohase hoolsuse süsteemi alusel ning seega välistada sellise puidu ja sellest saadud puittoodete siseturule laskmine, mille puhul on märkimisväärne risk, et puit on ebaseaduslikult üles töötatud. Pärast üleminekuperioodi lõppu kehtib see kohustus ka kõigile määruse (EL) nr 995/2010 kohaldamisalasse kuuluvate riikide ettevõtjatele, kes impordivad puitu ja puittooteid Ühendkuningriigist (st kes lasevad Ühendkuningriigist pärit puitu ELi turule), olenemata sellest, kus puit algselt üles töötati.

2. JÄRELEVALVEORGANISATSIOONID

Määruse (EL) nr 995/2010 artikli 8 lõike 2 punkti a kohaselt peavad järelevalveorganisatsioonid olema asutatud liidus. Väljaastumise kuupäevast alates kaotab kehtivuse Ühendkuningriigis asutatud organisatsioonide tunnustamine järelevalveorganisatsioonidena. Nad ei või enam täita määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud ülesandeid.

3. IMPORDI LITSENTSIMINE

Määrusega (EÜ) nr 2173/2005 on kehtestatud litsentsimissüsteem puidu ja puittoodete importimiseks liitu riikidest, kes on sõlminud liiduga kahepoolse FLEGTi alase vabatahtliku partnerluslepingu ja kellel on toimiv FLEGT-litsentsimissüsteem. Määruse (EL) nr 995/2010 artikli 3 kohaselt loetakse FLEGT-litsentsiga puit seaduslikult ülestöötatuks määruse (EL) nr 995/2010 tähenduses ja seega ei pea ettevõtjad sellise puidu suhtes enam tegema nõuetekohase hoolsuse kontrolli¹⁰. See puudutab üksnes kehtivaid FLEGT-litsentse, mille on väljastanud kolmandate riikide litsentse väljastavad asutused liidu ja kolmandate riikide vahel sõlmitud vabatahtlike partnerluslepingute alusel¹¹. Väljaastumiskuupäevast alates ei kehti kõnealune süsteem ega FLEGTi alased vabatahtlikud partnerluslepingud enam Ühendkuningriigi suhtes.

B. VÄLJAASTUMISLEPINGU ASJAKOHASED VÄLJAASTUMISEGA SEOTUD SÄTTED

Väljaastumislepingu artikli 41 lõikes 1 on sätestatud, et enne üleminekuperioodi lõppu seaduslikult ELi või Ühendkuningriigi turule lastud olemasolevaid ja selgelt

¹⁰ Praegu hõlmab FLEGT-määrus üksnes Indoneesiat vastavalt komisjoni 9. juuni 2016. aasta delegeeritud määrusele (EL) 2016/1387, millega muudetakse nõukogu määruse (EÜ) nr 2173/2005 I ja III lisa pärast Indoneesiaga vabatahtliku partnerluslepingu sõlmimist FLEGT-litsentsimissüsteemi rakendamiseks puidu impordi suhtes Euroopa Liitu (C/2016/3438, ELT L 223, 18.8.2016, lk 1).

¹¹ Muud kolmandate riikide vaheliste lepingute alusel väljastatud litsentsid ei kehti Euroopa Liidus.

tuvastatavaid kaupu võib ELi või Ühendkuningriigi turul jätkuvalt kättesaadavaks teha ja need võivad kõnealuse kahe turu vahel ringelda, kuni need jõuavad lõppkasutajani.

Kui ettevõtja tugineb sellele sättele, on tal kohustus mis tahes asjaomase dokumendi abil tõendada, et kaup lasti ELi või Ühendkuningriigi turule enne üleminekuperioodi lõppu¹².

Nimetatud sätte kohaldamisel tähendab „turule laskmine“ kauba esmakordset tasu eest või tasuta tarnimist turule kaubandustegevuse käigus kas turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks¹³. „Kauba tarnimine selle turustamiseks, tarbimiseks või kasutamiseks“ tähendab, et „olemasolevast ja selgelt tuvastatavast kaubast saab pärast tootmisfaasi kahe või enama juriidilise või füüsilise isiku vahel sõlmitava sellise kirjaliku või suulise kokkuleppe ese, millega antakse üle asjaomase kauba omandiõigus, mõni muu asjaõigus või valdus, või sellise pakkumise ese, millega tehakse juriidilis(t)ele või füüsilis(t)ele isiku(te)le ettepanek taoline kokkulepe sõlmida“¹⁴.

Näide: määruses (EL) nr 995/2010 sätestatud nõuetekohast hoolsust ei kohaldata selliste puidu või puittoodete saadetise suhtes, mis on juba enne üleminekuperioodi lõppu Ühendkuningriigis seaduslikult turule lastud ja pärast üleminekuperioodi lõppu ELi turul kättesaadavaks tehtud.

See ei mõjuta fütosanitaarkontrolle, mida võidakse imporditud kaupade puhul pärast üleminekuperioodi lõppu nõuda.

C. ÕIGUSNORMID, MIDA KOHALDATAKSE PÕHJA-IIRIMAAL PÄRAST ÜLEMINEKUPERIOODI LÕPPU

Pärast üleminekuperioodi lõppu kohaldatakse Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolli¹⁵. Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolli kohaldamisele annab perioodiliselt nõusoleku Põhja-Iirimaa assamblee, kusjuures protokolli esialgse kohaldamise periood kestab neli aastat pärast üleminekuperioodi lõppu¹⁶.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolli kohaselt kohaldatakse teatavaid ELi õiguse sätteid seoses Põhja-Iirimaa ja Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis. Lisaks on EL ja Ühendkuningriik Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis kokku leppinud, et selles ulatuses, milles ELi õigusnorme kohaldatakse seoses Põhja-Iirimaa ja Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis, koheldakse Põhja-Iirimaad, nagu see oleks liikmesriik¹⁷.

¹² Väljaastumislepingu artikkel 42.

¹³ Väljaastumislepingu artikli 40 punktid a ja b.

¹⁴ Väljaastumislepingu artikli 40 punkt c.

¹⁵ Väljaastumislepingu artikkel 185.

¹⁶ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolli artikkel 18.

¹⁷ Väljaastumislepingu artikli 7 lõige 1 koostoimes Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokolli artikli 13 lõikega 1.

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis on sätestatud, et seoses Põhja-Iirimaaga kohaldatakse määrust (EL) nr 995/2010 ja määrust (EÜ) nr 2173/2005 Ühendkuningriigi suhtes ja Ühendkuningriigis¹⁸.

See tähendab, et kui käesoleva teate osades A ja B viidatakse ELile, käsitatakse seda viitena, mis hõlmab Põhja-Iirimaad, ning kui viidatakse Ühendkuningriigile, käsitatakse seda viitena üksnes Suurbritanniale.

Täpsemalt tähendab see muu hulgas järgmist:

- puidu ja puittoodete liikumine Põhja-Iirimaalt ELi ja vastupidi ei ole mitte import, vaid ELi-sisene liikumine määruste (EL) nr 995/2010 ja (EÜ) nr 2173/2005 tähenduses;
- puidu ja puittoodete liikumine Suurbritanniast või kolmandast riigist Põhja-Iirimaale on import määruste (EL) nr 995/2010 ja (EÜ) nr 2173/2005 tähenduses. See tähendab, et Põhja-Iirimaa ettevõtjad peavad täitma määrustest (EL) nr 995/2010 ja (EÜ) nr 2173/2005 tulenevaid kohustusi seoses sellise puidu ja sellest saadud toodete turulelaskmisega. Täpsemalt tähendab see, et
 - Põhja-Iirimaa ettevõtjad peavad selliste toodete suhtes rakendama määrusele (EL) nr 995/2010 vastavat nõuetekohast hoolsust;
 - puidul ja puittoodetel, mida Põhja-Iirimaa ettevõtjad impordivad FLEGT-litsentse väljastavast riigist, peab kaasas olema FLEGT-litsents, mille see riik on väljastanud Euroopa Liiduga sõlmitud vabatahtliku partnerluslepingu alusel;
- Põhja-Iirimaa jaoks tuleb määrata pädev asutus vastavalt määrustele (EL) nr 995/2010 ja (EÜ) nr 2173/2005;
- ELis asutatud järelevalveorganisatsioonid võivad täita määruse (EL) nr 995/2010 kohaseid ülesandeid Põhja-Iirimaal;
- Põhja-Iirimaal asutatud järelevalveorganisatsioonide puhul on järelevalveorganisatsioonide asutamise nõue täidetud (ent vt ka teavet allpool).

Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis kohaselt ei ole Ühendkuningriigil aga võimalik seoses Põhja-Iirimaaga

- osaleda liidu otsuste tegemises ega kujundamises¹⁹;
- tugineda Ühendkuningriigis asutatud asutuste hinnangute tunnustamisele ELis, välja arvatud erandid²⁰.

Täpsemalt tähendab see muu hulgas järgmist:

¹⁸ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikli 5 lõige 4 ja sama protokollis 2. lisa punkt 26.

¹⁹ Kui on vaja üksteisega teavet vahetada või vastastikku nõu pidada, tehakse seda Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikli 15 alusel loodud ühise nõuandetöörühma raames.

²⁰ Iirimaa ja Põhja-Iirimaa protokollis artikli 7 lõike 3 esimene lõik.

- määruse (EL) nr 995/2010 kohased ülesanded, mida on täitnud Põhja-Iirimaal asutatud järelevalveorganisatsioonid, ei kehti ELis – need kehtivad ainult Põhja-Iirimaal.

Komisjoni veebisaitidelt ebaseadusliku raie vastaste meetmete kohta (https://ec.europa.eu/environment/forests/timber_regulation.htm) ja (<http://ec.europa.eu/environment/forests/flegt.htm>) leiab üldist teavet. Vajaduse korral lisatakse neile saitidele täiendavat teavet.

Euroopa Ühenduste Komisjon keskkonna peadirektoraat
Rahvusvahelise koostöö ja arengu peadirektoraat